

1. og 2. generationsvirkemidler

Verden er ikke sort og hvid, når det kommer til 1. og 2. generationsreformer. Nogle reformer er i udpræget grad 1. generation, andre vil have mere karakter af 2. generation, mens andre igen vil indeholde elementer af begge dele.

I mange år har fokus været på 1. generationsreformer med vægt på økonomiske incitamenter for den enkelte. For eksempel Ungeindsatsen fra 1996 og Dagpengereformen fra 2010. Her blev justeret på, hvem der har ret til hvilke ydelser hvor-når og hvor længe.

I den anden ende af skalaen kan nævnes uddannelsesreformer, der har til formål at øge de unges faglige udvikling og trivsel, og 1980'ernes pensionsreformer, hvor den daværende regering og arbejdsmarkedets parter satte gang i opbygningen af arbejdsmarkedspensionerne.

Endelig kan mange tiltag som nævnt siges at bygge på både 1. og 2. generationsvirkemidler. Et eksempel er den ledighedsbaserede dimensionering af de videregående uddannelser fra 2014. Man satte et loft over, hvor mange, der kunne optages på uddannelser med overledighed. Denne styring gør, at nogle institutioner udbyder færre uddannelsespladser, hvilket begrænser institutionernes uddannelsesudbud. Men der er fortsat mange uddannelsesmuligheder tilbage for den enkelte – og med bedre beskæftigelsesudsigter.

Det skal understreges, at graden af ”1. og 2. generation” ikke kan sættes på formel. Figur 1 er derfor alene udtryk for en grafisk illustration, der har til formål at vise, at der er nuancer i graden af hhv. 1. generations- og 2. generationsvirkemidler.

